ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα) της 11ης Δεκεμβρίου 1990 *

Στην υπόθεση C-189/89,

η οποία έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht München (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Karl Spagl

και

Hauptzollamt Rosenheim,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989 (ΕΕ L 84, σ. 2),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida, πρόεδρο τμήματος, G. C. Rodríguez Iglesias, Sir Gordon Slynn, F. Grévisse και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

λαμβάνοντας υπόψη:

— τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν ο Spagl, προσφεύγων της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενος από τον U. Numberger, δικηγόρο Μονάχου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Ιρλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπουμένη από τον L. J. Dockery, Chief State Solicitor,

— το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον A. Brautigam, κύριο υπάλληλο διοικήσεως στη νομική υπηρεσία του Συμβουλίου,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τους D. Booss και K.-D. Borchardt, μέλη της νομικής υπηρεσίας,

την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του προσφεύγοντος της κύριας δίκης εκπροσωπηθέντος από τον E. H. Pijnacker Hordijk, της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπηθείσας από τους H. Whelehan SC και E. Honohan BL, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 26ης Ιουνίου 1990,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Οκτωβρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 27ης Απριλίου 1989, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Μαΐου 1989, το Finanzgericht München υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς το κύρος του άρθρου 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, και παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989 (ΕΕ L 84, σ. 2).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Karl Spagl, ο οποίος εκμεταλλεύεται μία γεωργική επιχείρηση, και του Hauptzollamt Rosenheim (Κεντρικού Τελωνείου του Rosenheim) σχετικά με μια ποσότητα αναφοράς βάσει του συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος.

3 Ο Spagl έλαβε πριμοδότηση μη εμπορίας βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί θεσπίσεως συστήματος πριμοδοτήσεων για τη μη εμπορία γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και για τη μετατροπή αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (ABl. L 131, σ. 1). Η περίοδος μη εμπορίας, κατά τη διάρκεια της οποίας είχε αναλάβει την υποχρέωση να μην παραδίδει γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα προερχόμενα από την εκμετάλλευσή του, έληξε στις 31 Μαρτίου 1983.

4 Στη συνέχεια ο Spagl ζήτησε από τι αρμόδιες γερμανικές αρχές να του δοθεί ποσότητα αναφοράς, δυνάμει του συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, βασιζόμενη στην ποσότητα γάλακτος που είχε παραγάγει πριν από την περίοδο μη εμπορίας. Το αίτημα αυτό απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι ο Spagl δεν είχε παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια του 1983, το οποίο είχε καθοριστεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ως έτος αναφοράς, και ότι, επίσης, στην περίπτωσή του δεν δικαιολογείται η λόγω συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων χορήγηση ποσότητας αναφοράς. Κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως ο Spagl υπέβαλε ένσταση, μετά την απόρριψη της οποίας άσκησε προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht München.

5 Κρίνοντας ότι η απόφαση επί της διαφοράς εξαρτάται από το κύρος της εφαρμοστέας στον τομέα αυτό κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, το Finanzgericht München ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

« Είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989,

1) καθόσον σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, οι παραγωγοί, των οποίων η περίοδος μη εμπορίας, κατ' εκτέλεση της υποχρεώσεως που ανέλαβαν στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77, έληξε πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983, χωρίς εντούτοις στην κρίσιμη περίοδο αναφοράς να έχουν παραγάγει καθόλου γάλα, δεν λαμβάνουν ειδική ποσότητα αναφοράς στο πλαίσιο της ρυθμίσεως των ποσοστώσεων γάλακτος,

2) και σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα 1, καθόσον η ειδική ποσότητα αναφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 3α, παράγραφος 2, ισούται προς το 60 % μόνο της ποσότητας γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος, η οποία ελήφθη ως βάση για την περίοδο μη εμπορίας ή μετατροπής; »

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης, οι οικείες κοινοτικές διατάξεις, καθώς και η εξέλιξη της διαδικασίας της κύριας δίκης και οι παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί του πρώτου ερωτήματος

7 Το πρώτο ερώτημα αναφέρεται ουσιαστικά στο κύρος του άρθρου 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, καθόσον αποκλείει το ενδεχόμενο να δοθεί ειδική ποσότητα αναφοράς, βάσει του εν λόγω κανονισμού, στους παραγωγούς η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής των οποίων, κατ' εκτέλεση της υποχρεώσεως που έλαβαν βάσει του κανονισμού 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, έληξε πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή, ανάλογα με την περίπτωση, πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983.

8 Καταρχάς πρέπει να υπομνησθεί ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση όσον αφορά τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος δεν περιελάμβανε αρχικά καμία ειδική διάταξη προβλέπουσα τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι, κατ' εκτέλεση της υποχρεώσεως που ανέλαβαν βάσει του κανονισμού 1078/77, δεν παρέδιδαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους το οποίο είχε οριστεί στο οικείο κράτος μέλος ως έτος αναφοράς. Εντούτοις, με τις αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, Mulder, σκέψη 28 (120/86, Συλλογή 1988, σ. 2321) και von Deetzen, σκέψη 17 (170/86, Συλλογή 1988, σ. 2355), το Δικαστήριο έκρινε ότι η ρύθμιση αυτή είναι ανίσχυρη λόγω παραβιάσεως της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθόσον δεν προέβλεπε μια τέτοια χορήγηση.

9 Με τις αποφάσεις αυτές το Δικαστήριο δέχθηκε, αφενός, ότι ο επιχειρηματίας που αυτοβούλως σταμάτησε την παραγωγή του επί ορισμένο χρονικό διάστημα δεν μπορεί θεμιτώς να προσδοκά ότι θα μπορεί να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή υπό τις ίδιες συνθήκες με αυτές που ίσχυαν προηγουμένως και ότι δεν θα υπάγεται ενδεχομένως σε

ορισμένους κανόνες που στο μεταξύ θα θεσπίζονταν στον τομέα της εμπορικής πολιτικής και της διαρθρωτικής πολιτικής (απόφαση Mulder, σκέψη 23· απόφαση von Deetzen, σκέψη 12), έκρινε όμως, αφετέρου, ότι ο επιχειρηματίας αυτός, εφόσον ενθαρρύνθηκε με πράξη της Κοινότητας να αναστείλει την εμπορία για ορισμένη περίοδο, χάριν του γενικού συμφέροντος και αντί καταβολής πριμοδοτήσεως, μπορεί θεμιτώς να προσδοκά ότι δεν θα υποστεί, με τη λήξη της υποχρεώσεώς του, περιορισμούς που τον θίγουν ειδικώς λόγω ακριβώς του γεγονότος ότι έκανε χρήση των δυνατοτήτων που του παρέχει η κοινοτική ρύθμιση (απόφαση Mulder, σκέψη 24· απόφαση von Deetzen, σκέψη 13).

10 Κατόπιν των αποφάσεων αυτών το Συμβούλιο εξέδωσε στις 20 Μαρτίου 1989 τον προαναφερθέντα κανονισμό 764/89. Με τον εν λόγω κανονισμό προστέθηκε ένα νέο άρθρο 3α στον κανονισμό 857/84, ορίζον στην ουσία ότι οι παραγωγοί οι οποίοι, κατ' εκτέλεση υποχρεώσεως αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, δεν παρέδιδαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, λαμβάνουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ειδική ποσότητα αναφοράς ίση προς το 60 % της παραδοθείσας ποσότητας γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που πωλήθηκε από τον παραγωγό κατά τους δώδεκα μήνες οι οποίοι προηγούνται του μήνα καταθέσεως της αιτήσεως για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή μετατροπής. Ωστόσο η δυνατότητα χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς βάσει της διατάξεως αυτής περιορίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1, πρώτη περίπτωση, του άρθρου 3α, για τους παραγωγούς εκείνους των οποίων « η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εκτέλεση της δέσμευσης που αναλαμβάνουν δυνάμει του κανονισμού 1078/77, λήγει μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1983, ή μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 1983 στα κράτη μέλη στα οποία η συλλογή γάλακτος των μηνών από τον Απρίλιο έως τον Σεπτέμβριο είναι τουλάχιστον διπλάσια από τη συλλογή των μηνών από τον Οκτώβριο έως τον Μάρτιο του επόμενου έτους ».

11 Δεδομένου ότι ο κανονισμός 764/89 εκδόθηκε για να καταστήσει την εν λόγω κανονιστική ρύθμιση σύμφωνη προς τις προαναφερθείσες αποφάσεις Mulder και von Deetzen, πρέπει να εξεταστεί καταρχάς το κύρος του άρθρου 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, σε σχέση με τις αρχές τις οποίες έλαβε υπόψη το Δικαστήριο στις ανωτέρω αποφάσεις του, ιδίως δε σε σχέση με την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

12 Η προθεσμία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε, έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό της δυνατότητας χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς σε όλους τους παραγωγούς των οποίων η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής έληξε πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή, ανάλογα με την περίπτωση, πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983. Επομένως, στην κατηγορία των στερουμένων της δυνατότητας αυτής παραγωγών περιλαμβάνονται ιδίως εκείνοι των οποίων η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής έληξε κατά τη διάρ-

κεια της περιόδου 1981-1983, που περιλαμβάνει τα τρία ημερολογιακά έτη τα οποία μπορούσαν να καθορίσουν τα κράτη μέλη ως έτη αναφοράς.

13 Συναφώς, ο κοινοτικός νομοθέτης μπορούσε νομίμως να καθορίσει προθεσμία αναφορικά με τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής των ενδιαφερομένων, με σκοπό να αποκλείσει τη δυνατότητα εφαρμογής των ευεργετικών διατάξεων του άρθρου 3α υπέρ εκείνων των παραγωγών που δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια ολοκλήρου ή μέρους του οικείου έτους αναφοράς για λόγους ασχέτους προς την ανάληψη υποχρεώσεως μη εμπορίας ή μετατροπής. Αντίθετα, η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως ερμηνεύθηκε με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου, εμποδίζει τον καθορισμό μιας τέτοιας προθεσμίας υπό συνθήκες οι οποίες επιφέρουν τον αποκλεισμό από τη δυνατότητα εφαρμογής των ευεργετικών διατάξεων του άρθρου 3α και των παραγωγών που δεν παρήγαγαν γάλα κατά τη διάρκεια ολοκλήρου ή μέρους του έτους αναφοράς εκτέλεση υποχρεώσεως αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77.

14 Όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση Mulder (σκέψεις 15 και 16), η οικεία κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν εξασφαλίζει σε όλες τις περιπτώσεις στους παραγωγούς, που αδυνατούν να λάβουν αντιπροσωπευτική ποσότητα αναφοράς δυνάμει του άρθρου 2, τη χορήγηση ειδικής ή συμπληρωματικής ποσότητας αναφοράς βάσει άλλων διατάξεων της ρυθμίσεως αυτής, δεδομένου ότι η χορήγηση αυτών των ποσοτήτων εξαρτάται από τη συνδρομή ειδικών προϋποθέσεων και, επιπλέον, τούτο δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο στο πλαίσιο των διαθεσίμων προς τον σκοπό αυτό ποσοτήτων.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές προκύπτει ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, δεδομένου ότι καθιστά δυνατό τον αποκλεισμό της εφαρμογής των ευεργετικών διατάξεων του άρθρου 3α υπέρ των παραγωγών που δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια ολοκλήρου ή μέρους του έτους αναφοράς σε εκτέλεση υποχρεώσεως αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77, επιβάλλει στους θιγομένους κατά τον τρόπο αυτό παραγωγούς περιορισμούς οι οποίοι τους πλήττουν ατομικά λόγω ακριβώς της αναλήψεως αυτής της υποχρεώσεως. Αυτοί οι ειδικοί περιορισμοί δεν δικαιολογούνται βάσει λόγων γενικού συμφέροντος, καθόσον το συμφέρον αυτό, μπορούσε να διαφυλαχθεί με μέτρα γενικού χαρακτήρα. Επομένως, η εν λόγω ρύθμιση προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων παραγωγών, οι οποίοι βασίστηκαν στην πεποίθησή τους ότι οι υποχρεώσεις που ανέλαβαν πριν από την έναρξη της ισχύος του συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος ήταν σαφώς καθορισμένες.

16 Έπεται ότι η επίδικη διάταξη πρέπει να κηρυχθεί ανίσχυρη λόγω παραβιάσεως της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

17 Για τους λόγους αυτούς, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, είναι ανίσχυρο καθόσον αποκλείει από τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς βάσει της διατάξεως αυτής τους παραγωγούς για τους οποίους η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εκτέλεση υποχρεώσεως που αναλήφθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, λήγει πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983, ή, ενδεχομένως, πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

18 Το δεύτερο ερώτημα αφορά στην ουσία το κύρος του άρθρου 3α, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε, καθόσον περιορίζει την ειδική ποσότητα αναφοράς που προβλέπεται σ' αυτή τη διάταξη στο 60 % της παραδοθείσας ποσότητας γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος την οποία πώλησε ο παραγωγός κατά τους δώδεκα ημερολογιακούς μήνες που προηγήθηκαν του μήνα καταθέσεως της αιτήσεως για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή μετατροπής.

19 Το άρθρο 3α, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 ορίζει ότι η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού ειδική ποσότητα αναφοράς « ισούται προς το 60 % της παραδοθείσας ποσότητας γάλακτος που επωλήθη από τον παραγωγό κατά τους δώδεκα ημερολογιακούς μήνες που προηγήθηκαν του μηνός κατάθεσης της αίτησης για χορήγηση πριμοδότησης μη εμπορίας ή μετατροπής όπως καθορίζεται από την οικεία αρμόδια αρχή δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1391/78, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 84/83, και για την οποία ο παραγωγός, δεν έχασε το δικαίωμα πριμοδότησης ».

20 Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, τούτο πρέπει, όπως και το πρώτο, να εξεταστεί καταρχάς υπό το πρίσμα της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως εφαρμόστηκε με τις προαναφερθείσες αποφάσεις Mulder και von Deetzen.

21 Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί καταρχάς ότι οι παραγωγοί που αναφέρονται στο άρθρο 3α του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε, σε αντίθεση με τους αναφερομένους στο άρθρο 2 του ίδιου κανονισμού, δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους το οποίο καθορίστηκε στο οικείο κράτος ως έτος αναφοράς. Ο κοινοτικός νομοθέτης, επομένως, δεν μπορούσε να υπολογίσει τις ειδικές ποσότητες αναφοράς τους σε συνάρτηση με τον όγκο των παραδόσεων που πραγματοποίησαν κατά τη διάρκεια του έτους αυτού, αλλά έπρεπε να καταφύγει, όπως και έπραξε, σε άλλες βάσεις υπολογισμού, όπως ο όγκος των παραδόσεών τους κατά τη διάρκεια μιας αντιπροσωπευτικής περιόδου προγενέστερης της περιόδου τους μη εμπορίας ή μετατροπής. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, μπορούσε νομίμως να ορίσει ότι η ποσότητα αυτών των παραδόσεων θα λαμβανόταν υπόψη μειωμένη κατά ένα ποσοστό, με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι η κατηγορία των ενδιαφερομένων εν προκειμένω παραγωγών δεν θα ευνοείτο υπερβολικά σε σχέση με τους παραγωγούς που συνέχισαν να παραδίδουν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

22 Πρέπει εντούτοις να επισημανθεί ότι, όταν επιβάλλεται μια τέτοια μείωση, δεν επιτρέπεται βάσει της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης το σχετικό ποσοστό να καθορίζεται σε τέτοιο υψηλό επίπεδο, σε σχέση με το ποσοστό μειώσεως που ορίστηκε για τους παραγωγούς, οι ποσότητες αναφοράς των οποίων καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού 857/84, ώστε η εφαρμογή του να αποτελεί περιορισμό που θίγει ειδικά τους ενδιαφερομένους παραγωγούς λόγω ακριβώς της υποχρεώσεως που ανέλαβαν βάσει του κανονισμού 1078/77.

23 Το προβλεπόμενο στο άρθρο 3α, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 ποσοστό μειώσεως κατά 40 % δεν πληροί τις απαιτούμενες βάσει της αρχής αυτής προϋποθέσεις. Πράγματι, από τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέσχε η Επιτροπή κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα ποσοστά μειώσεως που ισχύουν για τους παραγωγούς, των οποίων οι ποσότητες αναφοράς καθορίζονται σε συνάρτηση με τις πραγματοποιηθείσες κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς παραδόσεις γάλακτος, ποικίλλουν στα διάφορα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 857/84, ανάλογα με τις κατηγορίες παραγωγών ή τις περιοχές. Ωστόσο, από τα στοιχεία αυτά συνάγεται επίσης ότι σε καμία περίπτωση το σύνολο των μειώσεων που ισχύουν για τους παραγωγούς που αναφέρονται στο άρθρο 2, περιλαμβανομένων των μειώσεων οι οποίες προκύπτουν από ενδεχόμενη μείωση των συνολικών εγγυημένων ποσοτήτων και από αναστολή μέρους των ποσοτήτων αναφοράς κατά τη διάρκεια του σταδίου εκτελέσεως του συστήματος, δεν υπερβαίνει το 17,5 %.

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, η επιβολή στους αναφερομένους στο άρθρο 3α παραγωγούς μειώσεως ύψους 40 %, η οποία όχι μόνο δεν είναι αντιπροσωπευτική των ποσοστών μειώσεως που ισχύουν για τους παραγωγούς περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο

2, αλλά και είναι υπερδιπλάσια του υψηλότερου από τα ποσοστά αυτά, πρέπει να θεωρηθεί ως περιορισμός που πλήττει ειδικά αυτήν την πρώτη κατηγορία παραγωγών λόγω ακριβώς της υποχρεώσεως μη εμπορίας ή μετατροπής την οποία είχαν αναλάβει.

25 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή προέβαλαν τον ισχυρισμό ότι δεν είναι δυνατή η σύγκριση του ποσοστού μειώσεως που επιβάλλεται δυνάμει του άρθρου 3α, παράγραφος 2, προς το ποσοστό μειώσεως το οποίο ισχύει για τους παραγωγούς που συνέχισαν να παραδίδουν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς. Οι ποσότητες αναφοράς της τελευταίας αυτής κατηγορίας υπολογίζονται σε συνάρτηση με τις παραδόσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους της περιόδου 1981—1983, δηλαδή σε συνάρτηση με στοιχεία σχετικά πρόσφατα, ενώ οι ειδικές ποσότητες αναφοράς της πρώτης κατηγορίας βασίζονται στον όγκο των παραδόσεων που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ανάληψη των υποχρεώσεων βάσει του κανονισμού 1078/77, δηλαδή σε συνάρτηση με στοιχεία τα οποία ανατρέχουν σε αρκετά έτη στο παρελθόν.

26 Ο ισχυρισμός αυτός δεν δικαιολογεί τη βαλλόμενη διαφορά μεταξύ των σχετικών ποσοστών. Πράγματι, από πίνακα που κατέθεσε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προκύπτει ότι οι παραδόσεις γάλακτος, τόσο στο επίπεδο της Κοινότητας γενικά, όσο και στο επίπεδο των ατομικών εκμεταλλεύσεων, αυξήθηκαν σταθερά μεταξύ του 1977, έτος ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 1078/77, και του 1983, τελευταίου ημερολογιακού έτους που μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως έτος αναφοράς.

27 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή προέβαλαν επίσης τον ισχυρισμό ότι δεν ήταν δυνατό να χορηγηθούν στην εν λόγω κατηγορία παραγωγών ειδικές ποσότητες αναφοράς αντιστοιχούσες σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60 % των παραδόσεων γάλακτος που πραγματοποιήθηκαν πριν από την περίοδο μη εμπορίας ή μετατροπής, διότι άλλως θα διακυβευόταν ο στόχος του συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, ο οποίος συνίστατο στη συγκράτηση των διαρθρωτικών πλεονασμάτων της αγοράς γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Επ' αυτού η Επιτροπή εξήγησε ότι, κατά τις εκτιμήσεις της, προβλεπόταν ότι οι αιτήσεις χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς που θα υπέβαλαν οι παραγωγοί οι οποίοι είχαν αναλάβει υποχρέωση βάσει του κανονισμού 1078/77 θα αφορούσε όγκο ενός περίπου εκατομμυρίου τόννων γάλακτος. Δεδομένου ότι ο κοινοτικός νομοθέτης θεώρησε ότι μια συμπληρωματική ποσότητα γάλακτος ύψους 600 000 τόννων ήταν η μεγαλύτερη δυνατή που θα μπορούσε να γίνει δεκτή χωρίς να θιγεί ο στόχος του συστήματος, αύξησε την εφεδρική ποσότητα της Κοινότητας κατά 600 000 τόννους, διατηρώντας όμως αμετάβλητο το επίπεδο των ποσοτήτων αναφοράς των άλλων παραγωγών.

28 Ούτε αυτός ο ισχυρισμός μπορεί να δικαιολογήσει τη βαλλόμενη ρύθμιση. Πράγματι, και αν ακόμα υποτεθεί ότι δεν ήταν δυνατή μεγαλύτερη αύξηση της κοινοτικής εφεδρικής ποσότητας χωρίς να κλονιστεί η ισορροπία της αγοράς γάλακτος, θα αρκούσε ωστόσο να μειωθούν οι ποσότητες αναφοράς των άλλων παραγωγών κατ' αναλογία προς την καθοριζομένη ποσότητα, ώστε να είναι δυνατή η χορήγηση μεγαλυτέρων ειδικών ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς που ανέλαβαν υποχρέωση βάσει του κανονισμού 1078/77.

29 Έπεται ότι και ο βαλλόμενος περιορισμός του 60 % θα προσβάλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων παραγωγών, που ορθώς βασίστηκαν στην πεποίθησή τους ότι οι υποχρεώσεις τους ήταν σαφώς καθορισμένες. Επομένως, η επίδικη διάταξη πρέπει να κηρυχθεί ανίσχυρη λόγω παραβιάσεως της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, χωρίς να είναι απαραίτητο να εξεταστούν τα άλλα επιχειρήματα που προβλήθηκαν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, κατά του κύρους της.

30 Για τους λόγους αυτούς, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3α, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, είναι ανίσχυρο καθόσον περιορίζει την ειδική ποσότητα αναφοράς που προβλέπεται από τη διάταξη αυτή στο 60 % της ποσότητας του παραδοθέντος γάλακτος ή της ποσότητας ισοδυνάμου γάλακτος η οποία πωλήθηκε από τον παραγωγό κατά τη διάρκεια της περιόδου των δώδεκα ημερολογιακών μηνών που προηγήθηκαν της καταθέσεως της αιτήσεως για χορήγηση πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή μετατροπής.

Επί των δικαστικών εξόδων

31 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Ιρλανδική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που υπέβαλε το Finanzgericht München με Διάταξη τη 27ης Απριλίου 1989, αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, είναι ανίσχυρο καθόσον αποκλείει από τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς βάσει της διατάξεως αυτής τους παραγωγούς για τους οποίους η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εκτέλεση υποχρεώσεως που αναλήφθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, λήγει πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983, ή, ενδεχομένως, πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983.**

2) **Το άρθρο 3α, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, είναι ανίσχυρο καθόσον περιορίζει την ειδική ποσότητα αναφοράς που προβλέπεται από τη διάταξη αυτή στο 60 % της ποσότητας του παραδοθέντος γάλακτος ή της ποσότητας ισοδυνάμου γάλακτος η οποία πωλήθηκε από τον παραγωγό κατά τη διάρκεια της περιόδου των δώδεκα ημερολογιακών μηνών που προηγήθηκαν της καταθέσεως της αιτήσεως για χορήγηση πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή μετατροπής.**

Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Slynn Grévisse Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Δεκεμβρίου 1990.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida